

IRONIJOS GROŽINĖJE LITERATŪROJE VERTIMAS: PRAKTINIO MODELIO KONTŪRAI

PIERRE SKOROV

S a n t r a u k a

Šiame straipsnyje iš vertėjo perspektyvos apžvelgiama įvairiapusė, bet sunkiai apčiuopiama ironijos sąvoka. Jame išskiriami penki ironijos tipai: elgsenos, situacinė, retorinė, estetinė ir filosofinė. Pastarajai kategorijai skiriamas ypatingas dėmesys. Filosofinė ironija literatūroje apibrėžiama kaip visa apimantis, subjektyvus, kritinis autoriaus pasaulio matymas, akcentuojantis pasaulio ir gyvenimo daugiaplaniškumą ir atsiribojantis nuo dogmatiškų, tradicinių pažiūrų bei vengiantis bet kokios kategoriškos pozicijos. Tokia ironija reiškia kaip daugiareikšmis žaismingas dialogas su skaitytoju, įtraukiantis jį į intelektualinį žaidimą, kuris, savo ruožtu, klaidina ir atveria netikėtus minties vingius, skatina savikritiką ir poreikį ieškoti užslėptų prasmų. Jeigu sutiksime, jog tam, kad deramai išverstume knygą, visų pirma turime suvokti ir suprasti jos ironiją, skaitysime šį straipsnį kaip tam tikrą praktinio pobūdžio rekomendaciją, padedančią atpažinti įvairius ironijos tipus grožinės literatūros kūrinysje.